

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie z odwołania J. K.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr 760/2023 z dnia 6 września 2023 r.
w przedmiocie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na
stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Łodzi, ogłoszonym
w Monitorze Polskim z 2023 r., poz. 143,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 27 marca 2024 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego
rozpatrzenia Krajowej Radzie Sądownictwa.**

Janusz Niczyporuk Marek Dobrowolski Krzysztof Wiak

UZASADNIENIE

Uchwałą nr 760/2023 z 6 września 2023 r. Krajowa Rada Sądownictwa (dalej:
„KRS” lub „Rada”), na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o
Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. 2021, poz. 269; dalej: „u.KRS”), postanowiła
nie przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie J. K.

(dalej: „odwołująca się”, „skarżąca”) do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Łodzi, ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2023 r., poz. 143.

W uzasadnieniu uchwały Rada stwierdziła, że na jedno wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Łodzi, ogłoszone w powyższym konkursie nominacyjnym, jako jedyna zgłosiła się skarżąca - sędzia sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi.

Podczas posiedzenia w dniu 4 września 2023 r. zespół członków KRS zapoznał się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami, przeanalizował je i omówił szczegółowo zgłoszoną kandydaturę. Następnie odbył naradę i uznał, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. W głosowaniu członkowie zespołu oddali na odwołującą się 2 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i 2 głosach „wstrzymujących się”. W konsekwencji zespół przyjął stanowisko o nierekomendowaniu kandydatury odwołującej się na stanowisko sędziego sądu okręgowego objęte wskazanym konkursem. W ocenie zespołu kandydatka spełnia wprawdzie formalne przesłanki powołania na stanowisko sędziego sądu okręgowego, ale nie w stopniu uzasadniającym przedstawienie jej Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie w niniejszym postępowaniu nominacyjnym.

Rada stwierdziła, że kandydatka spełnia wymagania ustawowe, określone w art. 63 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2023, poz. 217 ze zm.). W uzasadnieniu wskazano ponadto, że Rada dokonała jej oceny, kierując się kryteriami, wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym: oceną kwalifikacyjną, doświadczeniem zawodowym kandydatki, opiniami służbowymi, a także poparciem środowiska sędziowskiego. W dalszej części uzasadnienia Rada dokonała charakterystyki kandydatury skarżącej.

Rada wskazała, że o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP kandydatury odwołującej się zdecydował całokształt okoliczności sprawy, a przy podejmowaniu decyzji kierowała się oceną kwalifikacyjną oraz doświadczeniem zawodowym kandydatki. Rada uwzględniła staż pracy odwołującej się w strukturach wymiaru sprawiedliwości oraz bardzo dobrą ocenę jej pracy, wyrażoną w ocenie kwalifikacyjnej i w opiniach służbowych. Uznała jednak - dzieląc stanowisko zespołu - że, o ile kandydatka spełnia formalne przesłanki powołania na stanowisko

sędziego sądu okręgowego, to nie w stopniu uzasadniającym przedstawienie jej Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie w niniejszym postępowaniu nominacyjnym. Odmienne do wniosków wywiedzionych przez sędzię wizytator, Rada uznała bowiem, że przyczyny zmiany lub uchylecia orzeczeń wydanych przez sąd I instancji w osobie kandydatki są istotne. Dodatkowo, kandydatka nie legitymuje się doświadczeniem w orzekaniu w sądzie okręgowym w ramach delegacji. Z tej przyczyny zgłoszenie odwołującej się na stanowisko sędziego sądu okręgowego zostało uznane za przedwczesne. Rada uwzględniła także opinię Kolegium Sądu Okręgowego w Łodzi, które podczas posiedzenia w dniu 21 kwietnia 2023 r. zaopiniowało jej kandydaturę jednogłośnie pozytywnie, przy czym Rada nie przyznała temu kryterium waloru rozstrzygającego. Poważne wątpliwości Rady wzbudziły bowiem błędy popełnione przez kandydatkę, w rezultacie których doszło do zmiany lub uchylecia orzeczeń sądu I instancji w jej osobie. W ocenie KRS skarżąca na tym etapie kariery zawodowej nie daje rękojmi wykonywania obowiązków orzeczniczych na stanowisku sędziego sądu okręgowego na najwyższym poziomie, a jej zgłoszenie należy uznać za przedwczesne.

W ocenie Rady powyższe okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia KRS 6 września 2023 r. na kandydaturę odwołującej się oddano 7 głosów „za” i 2 głosy „przeciw”, przy 8 głosach „wstrzymującym się” (oddano ogółem 17 głosów). W związku z tym kandydatura skarżącej nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Skarżąca pismem datowanym na 10 października 2023 r. wniosła odwołanie od powyższej uchwały zaskarżając ją w całości. Zaskarżonej uchwale zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 u.KRS), to jest:

a) art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 35 ust. 1-3 u.KRS w zw. z § 19 ust. 1-2 i 5 Regulaminu KRS poprzez:

- dokonanie oceny kandydatury skarżącej bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Radzie oraz dokonanie tej oceny w sposób

sprzeczny z prawem, dowolny oraz sprzecznie ze zgromadzonym materiałem, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji skarżącej,

- oparciu decyzji w zakresie nieprzedstawienia kandydatury skarżącej na przesłance pozaustawowej, co skutkowało wydaniem uchwały o nieprzedstawieniu wniosku skarżącej o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Łodzi;

b) art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez sporządzenie uzasadnienia uchwały w sposób uniemożliwiający poznanie motywów podjęcia uchwały, na podstawie których Rada uznała, że kandydatura skarżącej jest przedwczesna w obecnej procedurze konkursowej;

2. obrazę prawa materialnego (art. 398³ § 1 pkt 1 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust 3 u.KRS) w postaci: art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji RP, poprzez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie, to jest brak dokonania oceny kandydatki na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, w wyniku czego Prezydentowi RP nie przedstawiono wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Łodzi skarżącej kandydatki.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie uchwały w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Radzie.

Rada nie złożyła odpowiedzi na przedmiotowe odwołanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wywiedzione w niniejszej sprawie odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Przed podjęciem rozważań co do zasadności odwołania należy zaznaczyć, że Sąd Najwyższy nie jest kompetentny do dokonania merytorycznej oceny słuszności uchwały wydanej przez KRS w zakresie zawartej w niej oceny poszczególnych kandydatów w danym postępowaniu nominacyjnym. Uprawnienie to przysługuje wyłącznie samej Radzie. Sąd Najwyższy jest jedynie uprawniony do weryfikacji, czy wydana przez KRS uchwała nie jest sprzeczna z przepisami prawa materialnego lub

procesowego, zwłaszcza w zakresie przestrzegania reguł procedury jej podejmowania, związanych ze stosowaniem jednolitych kryteriów oraz respektowania jednakowych zasad dostępu do służby publicznej i mogących mieć wpływ na wybór określonego kandydata (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 25 lutego 2013 r., III KRS 95/13, z 25 stycznia 2016 r., III KRS 88/15, z 25 maja 2017 r., III KRS 11/17 i z 30 lipca 2019 r., I NO 31/19). Z oczywistych względów Sąd Najwyższy tym bardziej nie może decydować o obsadzie określonego stanowiska sędziowskiego (wyrok Sądu Najwyższego z 15 października 2014 r., III KRS 49/14).

Przepis art. 35 ust. 2 u.KRS zawiera katalog przesłanek, które należy uwzględniać przy wyborze rekomendowanego kandydata. Zgodnie z tym wyliczeniem przy rekomendacji należy kierować się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia się: 1) doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia; 2) opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Jednocześnie należy zaznaczyć, że poza oceną kwalifikacji kandydatów żadna z powyższych przesłanek nie ma charakteru dominującego. Przy czym każde postępowanie nominacyjne ma odmienny charakter, a Rada ma prawo indywidualnego ustalania, które z kryteriów zyska szczególne znaczenie przy wyborze rekomendowanych kandydatów. Istotne jest natomiast to, aby kryteria te były jasno określone, a kandydatury zostały zweryfikowane z zachowaniem zasad równości i obiektywizmu. Rozpoznając odwołanie od uchwały Rady, Sąd Najwyższy ustala więc jedynie „czy uwzględnione przez Radę w danej procedurze nominacyjnej kryteria oceny zostały zastosowane w jednakowy sposób w stosunku do uczestniczących kandydatów” (wyrok składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 września 2019 r., I NO 102/19).

Z tego właśnie względu istotne znaczenie ma uzasadnienie uchwały KRS w zakresie wyboru rekomendowanych uczestników postępowania. Podkreślić przy tym należy, że pomimo tego, iż Rada ma prawo stosunkowo swobodnego kształtowania kryteriów dominujących o wyborze danego kandydata na określone stanowisko sędziowskie, nie może czynić tego w sposób dowolny i dyskryminujący (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 24 kwietnia 2019 r., I NO 16/19 i z 17 czerwca 2020 r., I NO

188/19). Dlatego to w treści uzasadnienia uchwały Rada ma obowiązek wyjaśnić – na podstawie wyraźnie wskazanych kryteriów – dlaczego wybrany kandydat wypełnił je w stopniu, który uzasadniał jego rekomendację. Treść uzasadnienia stanowi bowiem jedną z gwarancji poszanowania konstytucyjnego prawa do równego dostępu do służby publicznej i pozwala na obiektywną weryfikację, czy przyjmowane przez Radę kryteria oceny są racjonalne i zasadne.

Powyższego warunku z całą pewnością nie spełnia zastosowanie w uzasadnieniu sformułowań zbyt ogólnych i nieostrych. Zasadny jest pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z 29 lipca 2019 r., I NO 89/19, zgodnie z którym „niewskazanie konkretnych kryteriów i niewyjaśnienie sposobu ich zastosowania przy podejmowaniu przez Krajową Radę Sądownictwa decyzji o nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie skarżącej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego uniemożliwia Sądowi Najwyższemu właściwą kontrolę zaskarżonej uchwały, zarówno w aspekcie dopełnienia przez Radę wymagania wszechstronnego rozważenia sprawy (art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa – t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 389 ze zm.), jak i z punktu widzenia poszanowania wynikających z art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 i art. 60 Konstytucji RP zasad: ochrony zaufania obywatela do państwa, równego traktowania i zakazu dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny w życiu politycznym, gospodarczym i społecznym oraz jednakowych szans w ubieganiu się o pełnienie funkcji publicznych”.

Odnosząc się do samej istoty postępowania w przedmiocie weryfikacji uchwał KRS prowadzonego przed Sądem Najwyższym należy podkreślić, że w myśl art. 44 ust. 1 u.KRS uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego wyłącznie z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem. Podstawy odwołania nie mogą zatem stanowić zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (zob. wyrok Sądu Najwyższego: z 8 października 2014 r., III KRS 45/14; z 8 listopada 2017 r., III KRS 29/17; z 15 stycznia 2019 r., I NO 1/18; z 27 marca 2019 r., I NO 59/18). Sąd Najwyższy jest bowiem sądem prawa nie sądem faktu.

Odwołanie od uchwały KRS wniesione na podstawie art. 44 ust. 1 u.KRS może prowadzić wobec tego jedynie do formalnej kontroli stosowania przez Radę reguł postępowania dotyczących przestrzegania prawem określonych kryteriów i procedur

postępowania (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 grudnia 1993 r., III AZP 20/93, a także wyroki Sądu Najwyższego: z 26 stycznia 2017 r., III KRS 37/16; z 7 marca 2017 r., III KRS 3/17; z 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; z 27 marca 2019 r., I NO 8/19).

W tak ukształtowanej procedurze weryfikacyjnej, poza kognicją Sądu Najwyższego pozostaje dokonywanie merytorycznej oceny kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie (wyrok Sądu Najwyższego z 8 września 2021 r., I NKRS 64/21). To zadaniem KRS jest bowiem rozpatrzenie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu sędziego i dlatego Sąd Najwyższy nie przeprowadza powtórnego badania kwalifikacji zawodowych i moralnych kandydata do pełnienia urzędu sędziego (wyrok Sądu Najwyższego z 14 lipca 2016 r., III KRS 17/16 i przywołane tam orzecznictwo). Sąd Najwyższy nie ocenia zatem podjętej przez Radę decyzji z punktu widzenia reguł zasadności. W wyroku z dnia 13 lipca 2012 r. Sąd Najwyższy wyraźnie stwierdził, iż „ocena przydatności kandydata należy do Rady” (III KRS 17/12).

Takie postrzeganie roli Sądu Najwyższego w procesie oceny uchwał KRS znajduje także odzwierciedlenie w judykaturze Trybunału Konstytucyjnego, w której wyraźnie podkreśla się, że przedmiotem kognicji Sądu Najwyższego pozostaje wyłącznie formalny aspekt dostępu do służby związany z przestrzeganiem przez Radę zastosowanych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też predyspozycji danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach postępowania przed Radą, gdyż jakakolwiek ingerencja w tę szczególną postać władztwa przynależnego Radzie skutkowałaby naruszeniem art. 179 Konstytucji RP (wyrok TK z 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK ZU 2008, nr 4, poz. 63).

Przechodząc do oceny podniesionych w odwołaniu zarzutów, jakkolwiek sformułowanych osobno jako zarzuty naruszenia wyszczególnionych w *petitum* odwołania przepisów, to jednak pozostających ze sobą w takim związku, uznać należy, że uzasadnione jest ich łączne omówienie i ustosunkowanie się do nich. Dają się one sprowadzić do jednego, generalnego zarzutu, który wyraża stanowisko skarżącej, według którego ocena jej kandydatury na wolne stanowisko sędziowskie została przeprowadzona przez KRS bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia wszystkich istotnych okoliczności sprawy przy zastosowaniu

przejrzystych, jednolitych i sprawiedliwych kryteriów, oraz dokonana została w sposób dowolny i niezgodny ze zgromadzonym materiałem, z przekroczeniem granic jego swobodnej oceny i z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 u.KRS Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Oznacza to, że Rada nie może pominąć istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z udostępnionej dokumentacji lub wyjaśnień, czy innych zebranych dowodów, ani dokonać ustaleń sprzecznych z tym materiałem, zaś samo rozstrzygnięcie powinno być wynikiem wszechstronnego rozważenia wszystkich aspektów sprawy w sposób, który nie był dowolny (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2012 r., III KRS 11/12; z 22 maja 2012 r., III KRS 14/12; z 23 czerwca 2021 r., I NKRS 56/21; z 2 lutego 2022 r., I NKRS 170/21). Uzupełnieniem tego przepisu jest art. 35 ust. 2 u.KRS, który stosowany także w postępowaniu przed Radą, nakazuje przy podejmowaniu uchwały, o której stanowi art. 33 ust. 1 u.KRS, brać pod uwagę doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia oraz opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 8 września 2021 r., I NKRS 64/21).

Biorąc pod uwagę treść odwołania i podniesionych zarzutów w pierwszej kolejności odnieść się należy do oceny kwalifikacji skarżącej. Rada wskazała bowiem, że o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP kandydatury odwołującej się zadecydował całokształt okoliczności sprawy, a przy podejmowaniu decyzji kierowała się oceną kwalifikacyjną oraz doświadczeniem zawodowym kandydatki. Uznała jednak - dzieląc stanowisko zespołu - że, o ile kandydatka spełnia formalne przesłanki powołania na stanowisko sędziego sądu okręgowego, to nie w stopniu uzasadniającym przedstawienie jej Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie w niniejszym postępowaniu nominacyjnym. Odmienne bowiem do wniosków wywiedzionych przez sędzię wizytator, Rada uznała, że przyczyny zmiany lub uchylecia orzeczeń wydanych przez sąd I instancji w osobie kandydatki są istotne. Dodatkowo, kandydatka nie legitymuje się doświadczeniem w orzekaniu w sądzie

okręgowym w ramach delegacji. Z tej przyczyny zgłoszenie odwołującej się na stanowisko sędziego sądu okręgowego zostało uznane za przedwczesne (s. 4 uzasadnienia uchwały).

Opinia wizytatora była pozytywna, a wskazane w jej treści uchybienia nie wpływały – na co wprost wskazał wizytator – na ogólną pozytywną ocenę kandydatki. Nie ma zatem w niniejszym postępowaniu podstaw do tego, aby z tak przedstawionej opinii wyprowadzić wniosek, że odwołująca się nie daje należytej rękojmi do powołania na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego (wizytator wskazał wprost, że taką gwarancję kandydatka daje). Rada nie odniosła się do tego stanowiska. Dokonana przez KRS analiza oceny kwalifikacji, biorąc pod uwagę treść uzasadnienia, wskazuje zatem na fragmentaryczność i wybiórczość działania Rady w tym zakresie. Podkreśla to uwypuklenie w treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały jedynie negatywnych elementów oceny kwalifikacji, pomimo wcześniejszego przytoczenia szczegółowych wyników oceny kwalifikacji (s. 3-4 uzasadnienia uchwały), które są jednoznacznie pozytywne. Działanie Rady w tym zakresie powinno mieć charakter analityczny. Rada powinna – zachowując rzetelność postępowania – odwołać się do konkretnych danych znajdujących się w aktach osobowych dotyczących np. stabilności orzecznictwa czy współczynnika załatwialności spraw. W niniejszej sprawie tego obowiązku KRS nie dopełniła.

Słusznie zatem skarżąca wskazuje, że z przedstawionego uzasadnienia nie sposób wywnioskować dlaczego wskazane w opinii uchybienia okazały się tak istotne, iż zdecydowały o nieprzedstawieniu jej kandydatury Prezydentowi RP, tym bardziej, że trudna byłaby do obrony teza, że są sędziowie, których orzeczeń - w trakcie wieloletniej drodze zawodowej - nigdy nie zmieniono, bądź nie uchylono. W wielu rozpoznawanych konkursach przez KRS, na co wskazuje także skarżąca (s. 8 uzasadnienia odwołania), nominowani byli sędziowie, których orzeczenia podlegały zmianie lub uchyleniu, a ich liczba nie wpływała w tak kategoryczny sposób na negatywną ich ocenę przy kandydowaniu.

Rację należy przyznać także skarżącej, że opinia Rady co do istotności przyczyn, z powodu których orzeczenia sądu I instancji w osobie kandydatki zostały zmienione bądź uchylone, nie została poprzedzona jakąkolwiek merytoryczną argumentacją. Szczegółowej analizy akt dokonała natomiast sędzia wizytator, która -

będąc zobowiązana do omówienia zakresu i przyczyn zmiany lub uchylenia orzeczenia na skutek złożenia środka zaskarżenia i czyniąc to - w konkluzji swojej oceny kwalifikacji skarżącej podniosła, że: „poziom orzecznictwa opiniowanej, potwierdzony wysokimi wskaźnikami stabilności, pozostaje na bardzo dobrym poziomie, powyżej średniej wydziału, w którym opiniowana orzeka; wydawane przez opiniowaną orzeczenia świadczą o bardzo dobrej znajomości przepisów prawa, aktualnego orzecznictwa sądów i poglądów doktryny; opiniowana osiąga bardzo dobre wyniki statystyczne, świadczące o jej nadzwyczajnej pracowitości i rzetelności w wykonywaniu zadań; opiniowana w 2021 roku załatwiła największą liczbę spraw spośród wszystkich sędziów i asesorów w wydziale (452 sprawy), a w 2022 roku - osiągnęła drugi wynik (400 spraw); opiniowana posiada bardzo dobrą znajomość prawa cywilnego materialnego i procesowego oraz doświadczenie zawodowe; opiniowana jest osobą sumienną, obowiązkową i bardzo sprawnie wykonującą swoje zadania orzecznicze”.

Należy podkreślić, że żadna omówiona przez sędziego wizytatora sprawa, która została zmieniona czy uchylona wyrokiem sądu wyższej instancji, po jej uprzednim dogłębnym zbadaniu, nie doprowadziła go do wniosków wysuniętych przez Radę. Przy czym w dziesięciu ze spraw o zmienionych rozstrzygnięciach, a omówionych przez sędziego wizytatora, sąd odwoławczy nie sporządził uzasadnienia (sędzia wizytator opierała się na własnym przekonaniu, co mogło stać się powodem takiego, a nie innego rozstrzygnięcia sądu II instancji). Nie można także tracić z pola widzenia, że w 2021 r. i w 2022 r., a więc w ocenianym przez sędziego wizytatora okresie, skarżąca zakończyła wyrokiem znaczną ilość spraw: w 2021 r. były to 247 sprawy (w kategorii GC), a w 2022 r. były to 162 sprawy (w kategorii GC). W powyższym okresie sąd II instancji rozpoznał 113 spraw z referatu skarżącej na skutek wniesionych apelacji. W efekcie apelacji: 23 sprawy zostały zmienione, a 2 uchylone. Wskaźnik obliczony przez odniesienie liczby spraw z referatu kandydatki, w których orzeczenia zostały zmienione i uchylone na skutek złożenia apelacji do ogólnej liczby spraw z referatu, w których wydano orzeczenie podlegające zaskarżeniu apelacją: w 2021 r. wynosił 20,41% (przy średnim wskaźniku w wydziale wynoszącym 27,92%), a w 2022 r. wynosił 20,00% (przy średnim wskaźniku w wydziale wynoszącym 24,04%). Wyniki te wskazują, że w każdym z badanych lat 80%

orzeczeń podlegających zaskarżeniu apelacją nie zostało zmienionych, ani uchylonych.

Skarżąca zarzuca także pominięcie przez Radę opinii Kolegium Sądu Okręgowego w Łodzi mimo wskazania przez Radę, że została ona uwzględniona. Zarzut ten jest uzasadniony. Decyzja Kolegium, jak każdego organu kolegiального zapada w postaci uchwały, która w ocenianym przypadku była jednogłośnie pozytywna. Analiza postępowania przed KRS wskazuje, że Rada w rzeczywistości nie uwzględniła opinii Kolegium, mimo wzmiankowania o tym w treści uchwały. Przede wszystkim w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały nie wskazano, dlaczego nie uwzględniono opinii Kolegium, stwierdzając jedynie na s. 4 uzasadnienia uchwały, że Rada: „nie przyznała temu kryterium waloru rozstrzygającego”. Podkreślić raz jeszcze należy, że opinia Kolegium była jednoznacznie pozytywna.

Odnosząc się do zarzutu wadliwego – w ocenie skarżącej – uznania przez Radę, że nie spełnia ona przyjętych przez KRS kryteriów ustawowych, takich jak: kwalifikacje merytoryczne oraz doświadczenie zawodowe dające rękojmię należytego wykonywania obowiązków orzeczniczych na stanowisku sędziego sądu okręgowego, wskazać należy na dwie okoliczności. KRS wskazała, że skarżąca spełnia kryteria formalne wyboru (s. 4 uchwały), co także zostało wskazane w uzasadnieniu odwołania. Rada uznała jednak, że wnioski płynące z uzyskanej oceny kwalifikacji, a także błędy popełnione przez kandydatkę, w rezultacie których doszło do zmiany lub uchylecia orzeczeń sądu I instancji w jej osobie nie pozwalają na przedstawienie kandydatury odwołującej się Prezydentowi RP. W ocenie Sądu Najwyższego Rada nienależycie wyjaśniła na s. 4-5 uchwały KRS okoliczności, które zdecydowały o tak przyjętych wnioskach, co może być powodem powstania wątpliwości u postronnego obserwatora co do rzetelności przeprowadzonej procedury weryfikacyjnej.

Przepis art. 42 ust. 1 u.KRS nie określa wprost wymaganej treści uzasadnienia uchwał nominacyjnych KRS. Nie powinno jednak ulegać wątpliwości, że ustawodawca nie przyzwała przez to Radzie na arbitralność (wyrok Sądu Najwyższego z 2 lutego 2022 r., I NKRS 147/21). Swoboda wyboru kandydatów, którzy zostaną przedstawieni Prezydentowi RP, nie jest nieograniczona, a wyboru kandydatów nie można odrywać od ustawowych przesłanek czy zgromadzonej w

sprawie dokumentacji (wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2021 r., I NKRS 49/21). Podkreślić należy, że celem uzasadnienia jest wykazanie, że uchwała została podjęta po wszechstronnym rozważeniu okoliczności sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2013 r., III KRS 172/13).

W przedmiotowej sprawie uzasadnienie zaskarżonej uchwały – w szczególności w części dotyczącej okoliczności, które zdecydowały o nieprzedstawieniu kandydatury odwołującej się Prezydentowi RP – nie dają podstaw do tego, aby przyjąć, że ocena została dokonana w sposób wszechstronny. Treść uzasadniania nie pozwala na przyjęcie, że wskazane kryteria w rzeczywistości zostały wzięte pod uwagę, na co wskazano już powyżej. Podkreślić należy, że uzasadnienie uchwały KRS jest bardzo istotnym czynnikiem wpływającym na wymiar sprawiedliwości, pozwala bowiem na poznanie obiektywnych okoliczności, które wpływają na dokonywane przez Radę wybory.

W świetle powyższego należy zgodzić się także z zarzutami, że w niniejszej procedurze konkursowej przed KRS doszło do naruszenia przepisów art. 2 oraz art. 60 Konstytucji RP – wynikającej z zasady demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, zasady zaufania obywatela do państwa i równego dostępu do służby publicznej.

Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały nie jest możliwe zrekonstruowanie faktycznie zastosowanych przez Radę kryteriów, których ocena przełożyła się na jej treść. Jak podnosi się w orzecnictwie Sądu Najwyższego, niewskazanie konkretnych kryteriów i niewyjaśnienie sposobu ich zastosowania przy podejmowaniu przez Radę decyzji o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP wniosku o powołanie do pełnienia urzędu uniemożliwia Sądowi Najwyższemu właściwą kontrolę zaskarżonej uchwały, zarówno w aspekcie dopełnienia przez Radę wymagania wszechstronnego rozważenia sprawy (art. 33 ust. 1 u.KRS), jak i z punktu widzenia poszanowania zasad wynikających z Konstytucji RP, w szczególności wynikającej z art. 2 zasady ochrony zaufania obywatela do państwa, a także wynikającej z art. 60 zasady równych szans w ubieganiu się o pełnienie funkcji publicznych (wyroki Sądu Najwyższego: z 29 lipca 2019 r., I NO 89/19; z 25 maja 2021 r., I NKRS 49/21).

W powyższych okolicznościach za uzasadniony uznać należało zarzut naruszenia przez Radę art. 33 ust. 1 ustawy o KRS i art. 42 ust. 1 u.KRS

i z tego względu uchylić zaskarżoną uchwałę.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy przyjmując za podstawę art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 u.KRS uchylił zaskarżoną uchwałę i przekazał Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.

Janusz Niczyporuk Marek Dobrowolski Krzysztof Wiak

[SOP]